

Мирослав РОМАНЮК,
генеральний директор Львівської
національної наукової бібліотеки
України імені В. Стефаника,
член-кореспондент НАН України,
доктор історичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФАХОВІ ЧИННИКИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ БІБЛІОТЕК

Читачі наукового щорічника «Україна дипломатична» знайомі зі здобутками Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та Національного закладу імені Оссолінських у м. Вроцлаві¹.

Третього жовтня цього року ми вийшли на новий рівень міжнародної взаємодії: вперше відбулося спільне засідання вчених рад наших бібліотек. Відзначу, що 23 січня 2012 року цьому заходу передував візит делегації ЛННБ України ім. В. Стефаника до Вроцлава, яка взяла участь у засіданні вченої ради Національного закладу імені Оссолінських. Цим актом ми засвідчили, що маємо намір поглиблювати нашу співпрацю для наукового опрацювання унікальних фондів двох наших інституцій, у яких зберігаються історичні джерела, що є спільним надбанням українського та польського народів.

У цьому контексті ми акцентували увагу, що наша Бібліотека є державним сховищем унікальних рукописних та друкованих пам'яток української книжкової культури, творів українського та зарубіжного мистецтва; інших документів, в яких зосереджено загальнонаціональний інформаційний потенціал на різних видах носіїв інформації.

Унікальний та рідкісний фонд бібліотеки складається із рукописних пам'яток XI – початку XX століть, особових ар-

хівних документів XVIII–XX ст., інкунабул, палеотипів, стародрукованих видань XVI–XIX ст.; картографічних видань XVI–XVIII ст.; української й іншомовної періодики XVIII – першої половини XX ст.; зібрань творів українського та світового мистецтва – гравюр, рисунків, акварелей, гуашей та нот (XVI – початок XX ст.). Станом на 1 січня 2012 року загальний обсяг фонду становить понад вісім млн одиниць зберігання науково цінних документів.

Постановою Кабінету Міністрів України № 1709 від 19 грудня 2001 року унікальні фонди україніки та інші збірки бібліотеки віднесено до наукових об'єктів, що становлять національне надбання. Загальний обсяг колекцій, які мають виняткове значення для української культури і науки та не можуть бути відтворені у випадку їх втрати або руйнування – 3 млн 725 тис. одиниць зберігання.

У бібліотеці працює 428 співробітників, серед яких 96 старших і наукових співробітників, 25 кандидатів і 4 доктори наук, це дозволяє нам вирішувати найскладніші наукові та бібліотечні проблеми.

Відзначу, що у 90-х роках XX століття наші дві установи пройшли нелегкий шлях до взаєморозуміння важливості співпраці між нашими бібліотеками. Шкода, що було витрачено майже десять років «перевиховання один одного» і тільки у 2003 році ми розпочали серйозну, взаємовигідну роботу щодо опрацювання, збереження і популяризації наших унікальних фондів, які є національним надбанням не тільки українського та польського народів, а, зрештою, і світової спільноти.

У 2003 році ми розпочали реалізацію спільного документально-інформаційного проекту, що стосується української та польської культурної спадщини у фондах Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, а також Національного закладу ім. Оссолінських у Вроцлаві. Цей документ було підготовлено згідно з «Протоколом третього засідання групи експертів у справах «Оссолінеуму» Міжурядової українсько-польської комісії, у справі охорони та повернення втрачених і незаконно переміщених під час Другої світової війни культурних цінностей» (м. Вроцлав, 20–22 травня 2003 р.) і з метою розширення доступу до фондів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та Національного закладу ім. Оссолінських у Вроцлаві, що мають унікальну цін-

ність для науки, культури та історії українського і польського народів, а також для виконання й отримання цифрових копій архівних документів, книжок, періодики.

Для цього сторони забезпечили повний доступ до архівних і бібліотечних фондів, що зберігаються в обох інституціях. Зокрема, ми надавали представникам Закладу рукописні колекції та польську періодику, що зберігаються в Бібліотеці, а також інші матеріали та колекції з метою їх електронного копіювання. Окрім того, було створено належні умови представникам Закладу в Бібліотеці для здійснення досліджень, а також підготовки збірників документів, що стосуються історії Національного Закладу ім. Оссолінських у Вроцлаві та історії діяльності інших інституцій під час Другої світової війни і в повоєнний період.

Реалізація багаторічного спільного проекту щодо оцифрування фондів відділу рукописів нашої бібліотеки дозволила виготовити копії понад 2 млн 700 тисяч документів. Робота успішно продовжується. Оцифрування фондів здійснюється за кошти польських колег.

Завдяки суттєвій допомозі польських представників, зокрема Кабінету Міністрів Республіки Польща і Національному закладу імені Оссолінських було завершено капітальний ремонт відділу мистецтв (тепер «Палац мистецтв імені Т. і О. Антоновичів»). Зараз тут функціонує представництво Національного закладу ім. Оссолінських і відбуваються щомісячні Оссолінські читання (організовано вже 26 зустрічей). Проходять вони під патронатом Генерального Консуляту Республіки Польща у Львові. 26-та така зустріч відбулася після засідання двох вчених рад. З доповіддю на тему «Парадокси Краківського вітара Віта Ствоша у 1939–1940 рр.» виступив професор правничих наук, багатолітній директор музею Ягеллонського університету Колегіум Маюс (1977–2011 рр.) С. Вальтось.

За сприяння директора доктора А. Юзвенка співробітники нашої бібліотеки стажувалися у Національному Зкладі імені Оссолінських з усіх галузей бібліотечних знань, зокрема бібліотекознавства, реставрації та консервації рідкісних видань, впровадження новітніх сучасних технологій (бібліотечна система Alef) та беруть участь в інших спільних заходах.

Під час засідання уже згадуваної вченої ради Національного Закладу імені Оссолінських у м. Вроцлаві ми інформували

польську сторону, що у грудні 2011 року нами було завершено звільнення колишнього костелу Єзуїтів від наших фондів. Ми домовилися, що у будівлі на вул. Личаківській, 131 (колишній кінопалац), відкриємо новий відділ під назвою «Іншомовні видання ХІХ – початок ХХ ст.». Саме тут ми вважаємо за доцільне розмістити іншомовні видання і понад двохсоттисячну колекцію польськомовної книги і періодики ХІХ – першої половини ХХ ст. Нині ці видання зберігаються у відділі обмінно-резервного фонду та ретроспективного комплектування.

Учасники зібрання зліва направо: директор Національного закладу імені Оссолінських А. Юзвенко; голова Вченої ради Національного закладу імені Оссолінських, професор С. Валтось; голова Західного наукового центру НАН України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, академік З. Назарчук; голова Ради кураторів Національного закладу імені Оссолінських Є. Здрада
Members of the meeting from left to right: Director of the National Ossolinsky Institute A. Yuzvenko; Head of the Academic Council of the National Ossolinsky Institute, professor S. Waltos; Head of the Western Scientific Center of the NASU, the Ministry of Education, Youth and Sports of Ukraine, the Member of Academy Z. Nazarchuk, head of the Trustee Council of the National Ossolinsky Institute E. Zdrada

Дирекція нашої Бібліотеки щиро вдячна директору Національного закладу ім. Оссолінських доктору А. Юзвенку, а також представникам Кабінету Міністрів Республіки Польщі, зокрема Віце-Міністру культури і старожитностей Малгожаті

Омілянській; представникам Міністерства культури Яцеку Міллеру і Міхалу Михальському, а також представнику Генерального консульства Республіки Польща у Львові в особі Генерального консула Володимира Дрозда за схвалення нашого спільного проекту. Окрім того, польська сторона підтвердила свою участь у подальшому фінансуванні ремонтних робіт у фондосховищах відділу рукописів нашої бібліотеки.

Практика співпраці засвідчила, що ми здобули досвід у реалізації спільних проектів, тому можемо ставити нові важливі завдання. Зокрема, необхідно розглянути конкретні пропозиції щодо оцифрування творів мистецтв і нумізматики, періодики XVIII – початку XX ст., рукописів, картографії та рідкісних видань. Для економії спільних коштів варто б було придбати і розмістити у наших відділах, в яких зберігаються ці унікальні фонди, необхідну для оцифрування апаратуру. Такий підхід буде обговорено.

Запланована до 200-ліття Народного закладу ім. Оссолінських виставка, про яку ми говорили у Вроцлаві, має бути зроблена на рівні світових стандартів. Нам би дуже хотілося, щоб вона була експонована не тільки у Польщі, але і в Україні.

23 січня цього року ми передали Закладу проект перспективного плану співпраці нашої бібліотеки та Національного Закладу ім. Оссолінських на 2013–2018 роки. Його уважне спільне прочитання засвідчило, що чимало питань вимагають пояснення і уточнення, але ми уже навчилися долати складнощі. Для напрацювання узгоджених позицій створено дві робочі групи – українську і польську. Їх роботу очолять заступники керівників бібліотек. Термін їх роботи до січня наступного року, щоб уже у 2013 році ми мали узгоджений документ для роботи на найближчі п'ять років і на подальшу перспективу.

За такий підхід до співпраці проголосували усі члени вчernih рад наших бібліотек, а також голова Наглядової ради Національного закладу ім. Оссолінських. Відзначу, що в обговоренні доповідей генерального директора ЛННБ України ім. В. Стефаніка, член-кореспондента НАН України М. Романюка і директора Національного закладу ім. Оссолінських доктора А. Юзвенка брали участь: голова Вченої ради Народового закладу ім. Оссолінських, професор С. Валтось; голова Західного наукового центру НАН України, академік НАН України З. Назарчук; голова Ради кураторів Народового закладу ім.

Оссолінських, професор Є. Здрада; заступник генерального директора ЛННБ України ім. В. Стефаника з наукової роботи, доктор наук із соціальних комунікацій Л. Сніцарчук; консул Генерального консульства Республіки Польщі у Львові В. Білінські; заступник генерального директора ЛННБ України ім. В. Стефаника з науково-технічної та організаційної роботи, кандидат педагогічних наук В. Ферштей; в.о. завідувача відділу стародруків Національного закладу ім. Оссолінських Г. Роляк; завідувач кафедри новітньої історії України Львівського національного університету ім. І. Франка, доктор історичних наук, професор О. Сухий та інші учасники зборів, які схвалили організацію та фахові засади спільної співпраці двох бібліотек. Відзначу, що у спільному засіданні вчених рад брали участь 96 співробітників з польської та української інституцій, що вселяє оптимізм у підсумок нашої подальшої фахової співпраці.

¹ *Романюк М.* Горизонти міжнародної співпраці / Мирослав Романюк // Україна дипломатична: науковий щорічник; упоряд.: Л. Губерський, П. Кривонос, Б. Гуменюк, А. Денисенко — Київ, 2010. — Вип. 11. — С. 707–720.

Myroslav ROMANYUK,
*Director General of the V. Stefanyk National
Scientific Library of Ukraine,
Corresponding Member of the NASU,
Ph.D in History, Professor,
Honored Scientist of Ukraine*

ORGANIZATIONAL AND PROFESSIONAL FACTORS IN THE INTERNATIONAL COOPERATION OF LIBRARIES

Readers of the Scientific Yearbook *Ukrayna Dyplomatychna* are familiar with achievements of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine and the Library of the National Ossolinsky Institute in Wroclaw¹.

On October 3 this year, we reached a new level of international cooperation: a joint meeting of the academic councils of our libraries was held for the first time. It is noteworthy that the meeting was preceded by a visit of the delegation from the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine to Wroclaw on January 23, 2012 to take part in the meeting of the Academic Council of the Library of the National Ossolinsky Institute. By this act we demonstrated our willingness to deepen our cooperation in the sphere of scientific study of the unique stocks of our two institutions, which possess historical sources being common assets of the Ukrainian and Polish nations.

In this context, we emphasize that our library is a public holding of unique manuscripts and printed monuments of the Ukrainian book culture, Ukrainian and foreign works of art, other documents, which contain the national information potential on different types of media.

Unique and rare library stock consists of handwritten monuments of the 11th – early 20th centuries, personal archival documents of the 18th–19th centuries, incunabula, paleotypes, early printed matter of the 16th–19th centuries, cartographic publications of the 16th–18th centuries, Ukrainian and foreign language periodicals of the 18th first half of 20th century, collected works of the Ukrainian

and world art, such as prints, drawings, watercolors, gouache and notes (the 16th–early 20th centuries.). As of January 1, 2012 the total holding of the library amounted to more than eight million items of scientifically valuable documents.

The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine № 1709 of December 19, 2001 declared the unique Ukrainian stocks of the library and its other collections the objects of the national legacy. The total volume of collections that have an exclusive significance for the Ukrainian culture and science and can not be replicated in case of loss or destruction is 3 million 725 thousand items.

The library has 428 employees, including 96 senior researchers, 25 PhD's and 4 Doctors of Sciences, which allows us to solve complex scientific and library problems.

I would like to note that in the 90's of the 20th century our two organizations passed a difficult way to understanding the importance of cooperation between the libraries. It is a pity that we spent almost ten years for educating each other and only in 2003 we began a serious, mutually work in processing, preservation and promotion of our unique assets, which are a national treasure not only for Ukrainian but also for Polish people, and in the end for the international community.

In 2003 we started a joint documental-information project relating to the Ukrainian and Polish cultural heritage stocks of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine and the Library of the National Ossolinsky Institute in Wroclaw. This document was prepared in accordance with the Protocol of the Third Meeting of the Expert Group for Ossolineum of the Polish-Ukrainian Intergovernmental Commission on protection and restitution of the lost and illegally displaced cultural values during the Second World War (Wroclaw, 20–22 May 2003) in order to expand access to the stocks of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine and the Library of the National Ossolinsky Institute in Wroclaw holding a unique treasure for science, culture and history of the Ukrainian and Polish peoples and to perform and receive digital copies of the archival documents, books and periodicals.

For this purpose the parties were granted a full access to the archival and library collections stored in both institutions. In particular, we provided representatives of the Institute with the manuscript collections and the Polish periodicals stored in the Library, as well as other materials and collections for their

electronic copying. In addition, we created appropriate conditions for representatives of the Institute in the Library to research and prepare collections of documents relating to the history of the National Ossolinsky Institute in Wroclaw and the history of other institutions during the Second World War and in the postwar period.

Implementation of the long-term joint project on digitizing stocks of the manuscripts in the Library allowed making copies of more than 2.7 million documents. Digitization work successfully continues and is funded by the Polish colleagues.

Owing to the essential assistance of the Polish representatives, including the Cabinet of Ministers of the Republic of Poland and the National Ossolinsky Institute we completed the capital repair of the Library. Now we have the office of the National Ossolinsky Institute, where monthly Ossolinsky readings take place (26 readings were already held). These readings are held under the patronage of the Consulate General of Poland in Lviv. The 26th reading took place after the meeting of the two academic councils. A report entitled *The Paradoxes of the Wit Stwosz altar in Krakow in 1939–1940* was made by the Professor of Law, long-standing Director of the Museum at the Collegium Maius of the Jagiellonian University (1977–2011) S. Valtos.

Specialists of the Library with assistance of its Director Dr. A. Yuzvenko staff were trained at the National Ossolinsky Institute in all spheres of the library knowledge, including library science, restoration and conservation of rare books, employment of new modern technologies (the Library System Alef). They participate in many other joint activities.

During the meeting of the already mentioned Academic Council of the National Ossolinsky Institute in Wroclaw we informed the Polish colleagues that in December 2011 we totally removed our stocks from the former Jesuit Church. We agreed that the building on the street. Lychakivska, 131 (the former Cinema House) will accommodate a new department called Foreign Languages Editions of the 19th – early 20th Century. Here we consider it appropriate to place the German-language publications as well as a collection of Polish books and periodicals of the 19th – first half of the 20th centuries including more than two hundred thousandth items. Now these publications are stored in the department for exchange-reserve stock and retrospective collection.

Administration of our Library very much appreciate the Director of the National Ossolinsky Institute Dr. A. Yuzvenko as well as the representatives of the Cabinet of Ministers of the Republic of Poland, including the Vice Minister of Culture and Antiquities Malgorzata Omilyanowska, representatives of the Ministry of Culture Jacek Miller and Michal Michalski, and representatives of the Consulate General of Poland in Lviv in the person of the Consul General Vladimir Drozd for approval of our joint project. In addition, the Polish party confirmed its participation in further repairs of the Library stock space for manuscripts.

Спільне фото на пам'ять після засідання Вчених рад Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та Національного закладу імені Оссолінських у місті Вроцлаві (3 жовтня 2012 року)

Joint commemorative picture after the session of the Academic Council of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv and the National Ossolinsky Institute in Wroclaw (October 3, 2012)

Practical cooperation demonstrated that we have gained experience in implementing joint projects, so that we can set important new tasks and implement them. In particular, it is necessary to consider special proposals for digitization of the works

of art and numismatics periodicals of the 18th – early 20th centuries, manuscripts, cartography and rare editions. In order to save money it seems appropriate to purchase the digitization equipment and locate it in our departments storing the unique collections requiring digitization. This approach will be discussed.

The exhibition, which we discussed in Wroclaw and which is scheduled for the 200-year anniversary of the National Ossolinsky Institute should be organized according to the highest international standards. We are very much willing to have it exhibited not only in Poland but also in Ukraine.

On January 23 this year, we passed to the National Ossolinsky Institute a draft strategic plan of cooperation of the library and the Institute for 2013–2018. Its careful joint revision showed that many issues require explanation and clarification, but we have learned to overcome difficulties. The two working groups, Ukrainian and Polish, are created in order to further develop the joint proposals. These groups will be headed by the deputy directors of both libraries. They will work until January next year in order to have an agreed document for the next five years and beyond already in 2013.

All members of the scientific councils of our libraries, as well as chairman of the Supervisory Board of the National Ossolinsky Institute voted for this approach. The following people participated in the discussions of the reports made by Director General of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine, a corresponding member of NASU Mykola Romanyuk and the Director of the National Ossolinsky Institute Dr. A. Yuzvenko: Chairman of the Scientific Council of the National Ossolinsky Institute, Professor S. Valtos, Chairman of the Western Science Center of the NASU, Member of NASU Z. Nazarchuk, Head of the Sponsors Board of the National Ossolinsky Institute Professor E. Zdrada, Deputy Director of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine for Research, Doctor of Social Communication L. Snitsarchuk, Consul of the Consulate General of Poland in Lviv V. Bilinskyi, Deputy Director of the V. Stefanyk National Scientific Library of Ukraine for scientific, technical and organizational work, PhD (Pedagogy) V Fershtei; Acting Head of the Department for Old Printed Matter at the National Ossolinsky Institute G. Rolyak, Head of the Chair of Modern History of Ukraine at the I. Franko National University of Lviv, Doctor of History, Professor O. Sukhyi and others. They

approved the organization and professional principles of joint cooperation between the two libraries. It is noteworthy that 96 specialists from the Polish and Ukrainian institutions took part in a joint meeting of the Academic Councils, which is encouraging to further fruitful joint professional collaboration.

¹ *Romanyuk M.* Horizons of International Collaboration / Myroslav Romanyuk // *Ukrayina Dyplomatychna: Scientific Yearbook*; compiled by L. Gubersky, P. Kryvonos, B. Gumenyuk, A. Denysenko — Kyiv, 2010. — Issue 11. — P. 707–720.